

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

687

Vragen van het lid **Van der Plas** (BBB) aan de Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken over *het Commissiedebat Raad Buitenlandse Zaken Handel van 19 november* (ingezonden 21 november 2025).

Antwoord van Staatssecretaris **De Vries** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 15 december 2025).

Vraag 1

Herinnert u zich dat u tijdens het commissiedebat heeft aangegeven geen compenserende maatregelen te willen treffen voor de Nederlandse varkenssector, welke getroffen is door antidumpingsheffingen, ingesteld door China?

Antwoord 1

Ja. Tijdens het debat heeft het kabinet aangegeven dat het de instelling van antidumping heffingen tegen de Europese en dus ook Nederlandse varkenssector door China betreurt. Het kabinet is zich ervan bewust dat deze heffingen de sector zwaar treffen, en zet zich er daarom samen met de Europese Commissie voor in om de situatie te verbeteren. Dit laat onverlet dat het kabinet niet overgaat tot compenserende maatregelen voor deze of andere sectoren die te maken krijgen met antidumping of antisubsidie heffingen.

Vraag 2

Herinnert u zich dat u daarbij heeft gesteld dat compenserende maatregelen «in andere sectoren ook niet worden toegepast»?

Antwoord 2

Ja.

Vraag 3

Kunt u voor deze bewering een volledige en concrete lijst verstrekken van sectoren waarop u doelde? Per sector: welke antidumpingheffing, welk percentage per lidstaat, welke schade, en welk besluit om geen compensatie te verstrekken was daarbij aan de orde?

Antwoord 3

De Europese Commissie publiceert jaarlijks een volledige overzicht van alle antidumpingheffingen, antisubsidieheffingen en vrijwaringsmaatregelen die tegen de Europese Unie en haar lidstaten zijn genomen.¹ Eind 2024 waren er 167 dergelijke maatregelen in werking, waarvan er ongeveer één-derde direct op Nederlandse exporten van toepassing waren. Het betreft exporten uit de agrofood sector, de staalindustrie, de textielindustrie en de chemische industrie. Voor geen van de bovengenoemde maatregelen gericht op exporten uit de Europese Unie is door de Europese Commissie of door de Nederlandse overheid een compensatie verstrekt.

Vraag 4

In hoeveel van deze door u genoemde sectoren bij vraag 3 gold, net zoals in de varkenssector, dat de betrokken bedrijven geen enkele verantwoordelijkheid droegen voor de buitenlandse heffingen of tegenmaatregelen, maar desalniettemin substantiële economische schade ondervonden?

Antwoord 4

Het kabinet speculeert niet over de motivatie van derde landen voor heffingen of maatregelen op producten vanuit de Europese Unie. Noch doet het kabinet uitspraken over de verantwoordelijkheid van bedrijven voor buitenlandse heffingen of tegenmaatregelen die hen zijn opgelegd. Wel toetst de Europese Commissie of de (voorlopige) tarieven, en daaraan voorafgaande onderzoek, conform zijn aan WTO-regels. Wanneer de Commissie acht dat WTO-regels niet gevolgd worden, kan de Commissie namens de EU een zaak starten bij de WTO, naast het uitoefenen van druk in de bilaterale contacten met het derde land. Middels het WTO proces kan definitief worden vastgesteld of een buitenlands heffing al dan niet gerechtvaardigd is en op de juiste wijze is opgelegd. Nederland kan aanvullend hierop in de eigen bilaterale relatie met het betreffende land de inspanningen van de Europese Commissie ondersteunen, zoals het ook doet in deze casus.

Vraag 5

Erkent u dat in gevallen waarin Europese bedrijven schuldeloos door externe handelsmaatregelen worden geraakt, welke per bedrijf en/of lidstaat verschillen, het uitblijven van compensatie het level playing field binnen de interne markt kan verstoren?

Antwoord 5

Het is gebruikelijk dat bij het instellen van antidumping- of antisubsidieheffingen tarieven van verschillende hoogte worden ingesteld, variërend van bedrijf tot bedrijf. De grondslag hiervoor zijn de resultaten van een uitgevoerd antisubsidie- of antidumpingonderzoek. Hieruit kan naar voren komen dat er verschillen zijn tussen het (vermeende) oneigenlijke concurrentievoordeel dat verschillende bedrijven hebben ontvangen. De heffingen hebben tot doel dit (vermeende) oneigenlijke concurrentievoordeel van de betreffende bedrijven als gevolg van dumping of overheidssubsidies zo accuraat mogelijk te compenseren.

Wanneer derde landen antisubsidie- of antidumpingmaatregelen opleggen aan bedrijven die zijn gevestigd in de Europese Unie kan daarbij dus niet alleen gedifferentieerd worden tussen bedrijven gevestigd in verschillende lidstaten van de Europese Unie maar ook tussen bedrijven gevestigd in dezelfde lidstaat. Omgekeerd legt ook de Europese Unie op bedrijfsniveau gedifferentieerde antidumping en antisubsidie heffingen op aan exporterende bedrijven uit derde landen.

Heffingen van derde landen – al dan niet terecht – kunnen leiden tot minder goede markttoegang voor Europese en Nederlandse exporteurs tot deze derde landen. Daaruit volgt echter niet dat het gelijke speelveld binnen de interne markt wordt verstoord: de werking van de interne markt wordt immers niet aangetast door heffingen van derde landen.

¹ 43rd Annual Report from the Commission to European Parliament and the Council on the EU's Anti-Dumping, Anti-Subsidy and Safeguard activities and the Use of trade defence instruments by Third Countries targeting the EU in 2024 (COM(2025) 428 final) <https://circabc.europa.eu/ui/group/2e3865ad-3886-4131-92bb-a71754ffec6/library/54e7f528-4d37-492b-bd26-cbd865663488/details?download=true>

Vraag 6

Indien dit niet het geval is, op welke wijze waarborgt de EU volgens u dan wél gelijke concurrentieverhoudingen?

Antwoord 6

Binnen de Europese Unie geldt in beginsel vrij verkeer van goederen. Daarnaast gelden er gemeenschappelijke regels voor onder andere staatssteun, mededinging en productiestandaarden. Dit geheel van EU wet- en regelgeving waarborgt het gelijke speelveld op de interne markt. Voor wat betreft handel met derde landen geldt dat de Europese Unie zich actief inzet voor het waarborgen van een gelijk speelveld, onder andere door het aangaan van nieuwe handelsverdragen en door gebruik te maken van het handelsinstrumentarium waaronder het handelsdefensieve instrumentarium. Hieronder vallen bijvoorbeeld vrijwaringsmaatregelen, anti-subsidie- en antidumping maatregelen, maar ook nieuwere instrumenten zoals de Verordening Buitenlandse Subsidies en het Internationaal Aanbestedingsinstrument.

Vraag 7

Bent u bereid, gelet op de structurele en eenzijdige risico's voor de Europese varkenssector, uw eerdere positie te heroverwegen en zich in Brussel in te zetten voor tijdelijke compenserende of mitigatiemaatregelen, zolang de Chinese antidumpingsheffingen gelden?

Antwoord 7

Het kabinet deelt de zorgen over de gevolgen van de voorlopige Chinese antidumping heffingen op de Europese varkenssector, en heeft deze recent nog opgebracht tijdens de Raad Buitenlandse Zaken van 24 november jl. Het kabinet heeft de Commissie tijdens deze Raad opgeroepen al het mogelijke te doen om deze maatregelen in de handelsrelatie met China te adresseren en zal dat blijven doen. Daarnaast heeft de Minister voor LNVN tijdens de Landbouwrapport op 17 november jl. benadrukt dat het belangrijk blijft om de markteffecten als gevolg van zowel de voorlopige heffingen op varkensvlees als het onderzoek naar de zuivelsubsidies nauw te blijven monitoren. Nederland zal uiteraard deze zaak zelf ook blijven opbrengen in de relatie met China.

Tegelijk blijft het kabinet bij het standpunt dat compensatie aan betrokken bedrijven niet aan de orde is. Nederland zet zich in voor zo goed mogelijke markttoegang voor Nederlandse exporteurs, maar het is niet aan de overheid om afzetmarkten buiten de Europese Unie te garanderen of te voorzien in compensatie wanneer de toegang tot bestaande afzetmarkten verslechtert.

Vraag 8

Indien het antwoord nee is, hoe beoordeelt u dan het risico dat Europese producenten blijvend worden benadeeld door geopolitiek gemotiveerde maatregelen waar zij zelf geen invloed op hebben?

Antwoord 8

Het kabinet deelt de zorg dat handelsbeleid in toenemende mate wordt ingezet vanuit (geo)politieke overwegingen. De Europese Unie heeft instrumenten om dergelijke zorgen te adresseren, zoals hierboven uiteen gezet. De Europese Unie heeft in de afgelopen jaren het instrumentarium uitgebreid om beter in te kunnen spelen op handelsmaatregelen die genomen worden door derde landen en al dan niet geopolitiek gemotiveerd zijn. Het kabinet zet zich ervoor in dat Europese producenten zo min mogelijk benadeeld worden door geopolitiek ingegeven handelsmaatregelen van andere landen.

Vraag 9

Hoe verhoudt bovenstaande antwoord zich tot de kwesties aangaande het concurrentievermogen en verdienvermogen van zowel Nederland en de EU?

Antwoord 9

Zoals ook in de Beleidsagenda Buitenlandse Handel² en de kabinetsvisie op EU-concurrentievermogen³ beschreven vormt het versterken van het Europees concurrentievermogen een belangrijk onderdeel van het Europese antwoord op de geopolitieke ontwikkelingen waarbij derde landen handelspolitiek inzetten als politiek drukmiddel.

Vraag 10

Is dit in lijn met de conclusies en aanbevelingen van het rapport Draghi?

Antwoord 10

Ja.

Vraag 11

Kunt u deze vragen individueel en zo spoedig mogelijk beantwoorden, gelet op het feit dat deze vragen onvoldoende duidelijk werden beantwoord in het commissiedebat?

Antwoord 11

De vragen zijn individueel en binnen de geldende termijn beantwoord.

² Kamerstuk 36 180, nr. 164

³ Kamerstuk 21 501-30, nr. 621.